

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

137856 B
10-11-60
3
m
VB

Ter behandeling in de
Ministerraad van 11 november 1960,
bij punt 10 van de agenda.

MINISTERRAAD

11 NOV. 1960 / 10 besprek. in
afgedaan

AAN:

De heer Minister-President,
Voorzitter van de Raad van Ministers,
Plein 1813, no. 4,
's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

No.: GS 7568

's-Gravenhage,
9 november 1960

Onderwerp: Raadszitting EEG 14/15 november 1960 - voorstellen gemeenschappelijk
landbouwbeleid.

In verband met de behandeling van het tweede rapport van het Bijzonder Comité voor de Landbouw in de Raad van Ministers der EEG op 14 en 15 november a.s., lijkt het gewenst enkele punten aan de Ministerraad voor te leggen waaromtrent in het Bijzonder Comité nog geen eensgezind standpunt kon worden bereikt.

Het betreft hier in de eerste plaats enkele vragen die gerezen zijn in verband met de besprekingen over het door de Commissie voorgestelde stelsel van heffingen voor de overgangperiode. Voorts is er in het Comité een meningsverschil gerezen over de formulering van de door de Lid-Staten te volgen gedragslijn inzake de prijstoenadering.

Heffingenstelsel

Zoals ook in mijn brief GS/6776 van 18 oktober 1960 uiteengezet, heeft de Europese Commissie voor de meeste produkten - met uitzondering van rundvlees, groenten en fruit en wijn - een stelsel van landbouwpolitiek voorgesteld, waarbij de thans nog bestaande vormen van bescherming - invoerrechten, kwantitatieve restricties, alle maatregelen van gelijke werking, eventuele hulp aan export - worden afgeschaft en vervangen door een eenvormig communautair stelsel van zogenaamde compenserende heffingen. Het aantrekkelijke van dit stelsel is voorts gelegen in het feit, dat de Commissie aan haar voorstel de consequentie verbindt, dat in het kader van dit stelsel de toepassing van de in artikel 44 vervatte uitwijkmogelijkheid om minimumprijzen in te stellen buiten werking moet worden gesteld.

Ten slotte suggereren de Commissievoorstellen, dat - hoewel zulks niet uitdrukkelijk wordt gesteld - door het overgangsregiem - dus bovenbedoeld heffingenstelsel - ook zogenaamde contracten op lange termijn ex artikel 45 buiten werking zullen worden gesteld.

De behandeling van het heffingenstelsel in het Bijzonder Comité leidde tot de conclusie, dat het als een bruikbaar voorstel kan worden beschouwd; ten aanzien van de wijze waarop het systeem ten uitvoer moet worden gelegd lopen de meningen echter uiteen.

Nederland en Italië hebben in principe hun instemming betuigd met de opvatting van de Commissie, dat met de invoering van het heffingensysteem de nationale beschermingsmaatregelen moeten worden afgeschaft en dat van de toepassing van artikel 44 voor de betreffende produkten afstand moet worden gedaan.

De andere partners, hoewel onderling niet geheel eensgezind, zijn van oordeel, dat met de invoering van dit systeem niet zonder meer afstand kan worden gedaan van een beroep op beperkende maatregelen in het onderlinge handelsverkeer.

Duitsland staat op het standpunt, dat in elk geval de contingenten in het onderlinge handelsverkeer voorlopig niet dienen te vervallen. Frankrijk wenst daarentegen de mogelijkheid tot kwantitatieve regulering van de invoer alleen ten opzichte van niet-EEG-landen te behouden.

Gezamenlijk - doch in feite vooral op instigatie van België - verdedigen zij de opvatting, dat het mogelijk moet blijven gebruik te maken van artikel 44 (minimumprijzen). Duitsland schijnt overigens hieraan maar weinig behoefte te hebben, terwijl de Franse delegatie verklaard heeft artikel 44 slechts in exceptionele gevallen te willen gebruiken.

De formulering in het rapport aan de Raad doet echter voorkomen, dat deze landen eensgezind de genoemde beschermings- en uitwijkmogelijkheden nastreven, waarbij voorts nog te vermelden valt, dat volgens de Franse en Duitse delegaties ook het sluiten van longterm-contracten ex artikel 45 niet onverenigbaar is met het heffingenstelsel.

Van de aantrekkelijkheid van het heffingenstelsel blijft weinig over, wanneer dit stelsel de toepassing van andere beschermende bepalingen welke het Verdrag biedt - met name artikel 44 - niet zou uitsluiten of althans belangrijk beperken en aan banden leggen. Zowel de SER als het Dagelijks Bestuur van het Landbouwschap zijn blijkens uitgebrachte adviezen een zelfde opvatting toegedaan.

Het verdient daarom aanbeveling tijdens de Raadszitting het standpunt in te nemen, dat het stelsel in de voorgestelde vorm voldoende beschermingsmogelijkheden voor de Lid-Staten inhoudt. Bevestigd kan worden dat de verdiensten en de zin van het heffingenstelsel juist gelegen zijn in het feit, dat het in de plaats treedt van de vele, veelsoortige en vaak moeilijk controleerbare vormen van bescherming die er thans nog bestaan en dat daarmee de bescherming wordt gebonden aan een communautair stelsel van spelregels. Hieraan kan dan de conclusie worden verbonden, dat de invoering van dit stelsel zijn zin verliest wanneer elk der Lid-Staten ongehinderd zou kunnen teruggrijpen naar de maatregelen welke het heffingenstelsel beoogt uit te bannen, met name wat betreft de toepassing van minimumprijzen. Slechts zou er mede kunnen worden ingestemd, als compromis, om het overigens aantrekkelijke heffingenstelsel tot stand te doen komen, dat een Lid-Staat tijdelijk enige aanvullende bescherming mag toepassen, indien bij grondige bestudering van de werking van de heffingen de noodzaak daartoe is aangetoond. De Commissie zal de voorwaarden en de wijze van toepassing nader moeten vaststellen.

Indien het hiervoren voorgestelde compromis, waarbij nog onder bepaalde voorwaarden aanvullende bescherming mogelijk is, door de partners niet wordt aanvaardt, zal de Nederlandse delegatie voor de vraag kunnen worden gesteld, of men het voorgestelde heffingenstelsel alsnog zal kunnen accepteren. Het heffingenstelsel is dan immers slechts een aanvullende bemoeilijking van het intra-verkeer, zonder dat het ons een stap verder brengt in de richting van een vrijer verkeer tussen de Lid-Staten. Zou men echter in dat geval het heffingenstelsel verwerpen, dan geeft men vooral de Duitsers belangrijke argumenten in de hand om het doorvoeren van de versneling voor de agrarische sector af te houden. Men zal, vooral in verband met het laatste argument, zo moeten procederen dat niet Nederland in dat geval het veto over het stelsel van interne heffingen uitspreekt.

Een bijkomend aspect van het heffingenstelsel houdt verband met het opleggen en bestemmen van de heffing.

Van Nederlandse zijde zou het standpunt kunnen worden ingenomen, dat de voorgestelde heffingen het karakter dragen van heffingen ex artikel 46 van het Verdrag. Dit brengt met zich, dat de heffing wordt opgelegd door het invoerende land, tenzij het uitvoerende land dit doet.

Belangrijker is evenwel de vraag aan welk land de opbrengst toevalt. Er van uitgaande dat het een natuurlijk recht van de verkoper is om de prijs op de markt te ontvangen, zou daarbij eventueel het standpunt kunnen worden ingenomen dat in die gevallen, waarin de heffing het invoerrecht vervangt, een deel van de opbrengst, overeenkomende met het invoerrecht dat op dat moment zou bestaan, aan het invoerende land wordt afgedragen. Gezien de verlaging van de invoerrechten ingevolge het Verdrag zou het door Nederland af te dragen deel steeds kleiner worden.

De vraag kan voorts rijzen hoe de Lid-Staten oordelen over het afdragen van een deel van de opbrengst aan fondsen voor gemeenschappelijke doeleinden. In afwachting van concrete ideeën van de zijde van de Commissie over de bestemming van de gelden, doch vooral afhankelijk van de vraag of het uit te werken heffingenstelsel aan de Nederlandse wensen zal voldoen, zou voorlopig een afwijzende houding kunnen worden aangenomen.

Voor de Nederlandse bezwaren tegen de instelling van sluisprijzen wordt in het EEG-overleg steun gevonden bij Italië en, zij het om andere redenen, bij Duitsland. Van Nederlandse zijde ware het standpunt in te nemen, dat eventuele dumping door derde landen op de EEG-markt veeleer moet worden opgevangen door specifieke anti-dumping-maatregelen. Deze voorkeur houdt verband met het gevaar van ongewenste neven-effecten, namelijk dat de sluisprijs enerzijds de functie van garantieprijs gaat vervullen en anderzijds de positie van bonafide leveranciers in het gedrang brengt.

Prijstoenadering .

In het EEG-overleg is men het er algemeen over eens, dat de gemeenschappelijke markt voor landbouwprodukten een gemeenschappelijk prijsniveau impliceert.

Ten aanzien van de wijze waarop de toenadering naar dit gemeenschappelijk prijsniveau moet worden gerealiseerd bestaat evenwel geen overeenstemming.

Duitsland, Italië en Frankrijk zijn geporteerd voor een zeer algemene formulering, waarin vooral het accent wordt gelegd bij het handhaven van de thans bestaande prijzen, zogenaamde standstill. Een alternatieve formulering, welke ook in het rapport is opgenomen, komt praktisch op hetzelfde neer.

Nederland heeft zich bereid verklaard een eerste stap in de gemeenschappelijke richting te doen met inbegrip van de prijstoenadering, daarmede de voorstellen van de Commissie dicht benaderend.

Zolang er evenwel geen duidelijke afspraken zijn en zolang er tussen de partnerlanden geen overeenstemming is over een concrete stap in de richting van een werkelijke prijstoenadering, zal Nederland genoodzaakt zijn de nog steeds van kracht zijnde nationale regels voor het vaststellen van de garantieprijzen in acht te nemen.

De standstill-gedachte zou slechts dan aanvaard kunnen worden, indien daaraan tegelijkertijd een concreet besluit ten aanzien van een eerste prijstoenadering binnen een redelijke termijn, is verbonden.

Ik zal het op prijs stellen, indien U deze nota in de vergadering van de Ministerraad van a.s. vrijdag aan de orde wilt stellen.

Een exemplaar van dit schrijven deed ik aan onze Ambtgenoten, leden van de Raad, alsmede aan de meest betrokken Staats-secretarissen.

DE MINISTER VAN LANDBOUW EN VISSERIJ,

(w.g.) V.G.M. Marijnen